

מן התלמוד

סדר מועד,

מסכת יומא, דף כ"ב

"והא מעיקרא מאי טעמא לא תקינו לה רבנן פייסא? מעיקרא סבור: כיוון דעבודת לילה היא לא השיבא להו, ולא אתו. כיוון דחזו דקאתו ואתו לידי סכנה, תקינו לה פייסא"

מעיקרא - מתחילה
חשיבא - חשובה
דקאתו - שבאו

ח

הסבר: התלמוד שואל, מדוע בהתחלה לא תיקנו פייס לעבודת תרומת הדשן, ורק מאוחר יותר עשו זאת? ומשיב, שבתחילה חשבו שמכיוון שעושים אותה בלילה, הכוהנים לא ירצו לקום לעשות אותה אם יעשו הגרלה; אבל כאשר ראו שהכוהנים כן באים, ועלולים לבוא לידי סכנה כשירצו על הכבש, תיקנו פייס מי יעשה אותה.

על המפה

קיבוץ לוחמי הגטאות

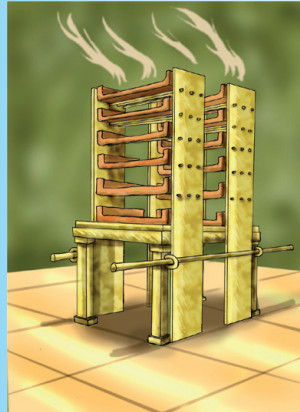
קיבוץ לוחמי הגטאות נמצא בגליל המערבי. הוא נקרא בתחילה "אשר", ולאחר מכן שונה שמו על פי דרישת מקימי היישוב, שהיו קבוצה של ניצולי שואה ולוחמי גטאות ששרדו ועלו לארץ. היישוב הוקם בשנת 1949, ונחנך יום לפני יום השנה השישי למרד גטו ורשה בטקס גדול וחגיגי בו השתתפו גם נציגי ממשלת פולין. בין מקימי היישוב היו יצחק צוקרמן וצביה לובטקין, ממנהיגי המרד. בקיבוץ נבנה בית לוחמי הגטאות, המשמש כמוזיאון לתולדות השואה. כיום גרים ביישוב כ-660 איש.

בניין מוזיאון לוחמי הגטאות בקבוץ לוחמי הגטאות ובחזיתו התיאטרון בו מתקיים טקס פתיחת אירועי יום השואה מידי שנה בישראל (מיכאלי, Wikipedia)

סדר מועד | מסכת יומא כ"א- כ"ז
פרשת בהר - בחוקותי | כ"ו באייר (2-8 למאי)

דף כ"א: הנסים הגדולים בבית המקדש

אחד הנסים בבית המקדש היה בלחם הפנים. את לחם הפנים היו מניחים בבית המקדש על שולחן הזהב שבהיכל, והוא היה מונח על השולחן במשך שבועה ימים, עד השבת הבאה. במשך השבוע הלחם לא התקלקל, אלא נשאר טרי. הוא אפילו נשאר חם, כאילו עכשיו יצא מן התנור. האמורא ריש לקיש אמר שבחגים, עת הגיעו לירושלים יהודים רבים כדי לקיים מצות עליה לרגל, היו הכוהנים מרימים את לחם הפנים גבוה גבוה, כדי שכל העומדים בחצר בית המקדש יראו את הנס הגדול. הם הרימו את הלחם וכולם ראו שעולים ממנו אדים חמים, אפילו שיצא מן התנור לפני שבועה ימים.

כשהכוהנים הרימו את לחם הפנים הם אמרו לעולי הרגל: ראו כמה הקב"ה אוהב אותנו. הוא עושה לנו נסים כאלה, כדי להראות לנו שהוא חפץ בנו.

דף כ"ב: פייס בין הכוהנים

הכוהנים בבית המקדש חולקו למשמרות, וכל משמר עבד שבוע. כל משמר חולק ל"בתי אב", וכל "בית אב" עבד יום אחד באותו שבוע.

המשנה אומרת, שהיו עושים הגרלה בבית המקדש, איזו עבודה יעבוד כל כוהן. למשל, כל כוהן שרצה לעשות עבודה מסוימת, היה עומד במעגל עם הכוהנים שרצו לעשות את אותה עבודה, והכוהן שממונה על ההגרלה, היה עורך את ההגרלה וכן היו בוחרים מי יבצע את העבודה.

איך ערכו את ההגרלה? הכוהן הממונה על ההגרלה נטל את המצנפת מראשו של אחד הכוהנים שעמדו במעגל, והוא החליט שהוא סופר עד מספר מסוים, למשל, מספר שבע, והתחיל לספור: אחת, שתיים, וכן עד שהגיע למספר שבע, והכוהן השביעי זכה בעבודה.

לא ספרו את הכוהנים עצמם, כי הרי אסור לספור את בני ישראל, אלא כל כוהן הרים את אצבעו, והכוהן הממונה ספר את אצבעותיהם.

דף כ"ג: הנעלבים ואינם עולבים

מהתנהגותה של השמש ניתן ללמוד כיצד מתנהגים אנשים בעלי מידות טובות. כאשר הקב"ה ברא את העולם, הוא עשה את השמש ואת הירח באותו גודל בדין. בא הירח לפני הקב"ה ואמר: לא טוב שיהיו שני מאורות גודל. הירח רצה שיקטינו את השמש והוא ישאר הגדול ביותר. השמש שמעה את דברי הירח, היא שתקה.

אמר הקב"ה לירח: אכן צודקים דבריך, אין זה ראוי ששני מאורות יהיו באותו גודל, לכן אקטין אותך. אתה תהיה קטן יותר והשמש תישאר גדולה.

מכאן לומדים, שכפי שהשמש נעלבה, אך שתקה ולבסוף הוויחה, כך גם אדם שנעלב ושותק, לא יפסיד מכה, הוא רק ירויח.

★ | מן ההסטוריה

ארגון אי"ל-הארגון היהודי הלוחם

הארגון היהודי הלוחם (אי"ל) הוקם בגטו ורשה בשנת 1942, לאחר שנודע ליהודים שם שהנאצים מתכוונים לרצוח את כולם. מטרתו הייתה להילחם בנאצים, ובראשו עמדו מרדכי אנילביץ' וסגנו יצחק צוקרמן. הארגון לקח את הפיקוד על הגטו והורה ליהודים לא לשתף פעולה עם הוראות השלטון. כאשר התכוונו הגרמנים לחסל את הגטו, פתחו אנשי הארגון במרד גטו ורשה, ותקפו אותם בכלי הנשק שעמדו לרשותם. הם הצליחו לגרום לגרמנים אבידות ולהילחם במשך זמן ממושך. רובם נהרגו לבסוף, וכמה עשרות הצליחו להימלט.

אתר ההנצחה על תל החורבות שנותר מהבונקר במילא 18 (Wikipedia, Magister)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

דני ויוסי חזרו מקניות בשוק וידיהם היו עמוסות בסלים. באמצע הדרך הביתה, יוסי רצה קצת לנוח, ומכיוון שהכביש היה רטוב ומלוכלך, הוא רצה להניח את הסלים שהחזיק על גג אחת המכוניות שחנו ברחוב. דני התנגד ואמר לו שאסור לו לעשות את זה ללא ידיעת והסכמת הבעלים.

מצד אחד:

יוסי טען שבכך שהוא מניח כמה שקיות על גג הרכב הוא לא גורם שום נזק לרכב, והוא יקפיד לא לעשות שום שריטה, ולכן הוא לא מבין מה הבעיה בכלל להניח כמה דברים על גג הרכב, גם אם זה ללא רשות וללא ידיעת הבעלים.

מצד שני:

דני טען שהמכונית היא רכושו של מישו אחר, ואי אפשר לעשות שימוש ברכוש ללא הסכמת הבעלים. העובדה שלא ייגרם שום נזק למכונית, עדיין לא מתירה ליוסי להניח סלים או שקיות על המכונית.

...מה?
עֲתִכְמָה?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפללתם עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

הלכה למשה מסיני

הלכה למשה מסיני הוא מושג בו משתמשים בתלמוד כדי לציין הלכה שאין לה מקור בתורה שבכתב, אלא היא עברה במסורת דרך התורה שבעל פה. דוגמאות להלכה למשה מסיני הן צורתן וצבען של התפילין, ודיני הדפנות בסוכה. הרמב"ם כתב שכל דבר שהוא הלכה למשה מסיני, אין עליו מחלוקת בין החכמים.

מי אני?

1. נולדה בפולין ב-1914. מדריכה בתנועות הנוער "דרור" ו"החלוץ", וממקימי קיבוץ לוחמי הגטאות.
2. הייתה ממובילי מרד גטו ורשה.
3. נשארה בחיים אחרי המרד ועלתה לארץ.
4. על שמה נקרא היישוב מעלה צביה.
5. נכדתה, רוני, היא האישה הראשונה שסיימה את קורס הטיס של חיל האוויר הישראלי במגמת קרב.

לנאמץ שגא

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	חורבן ביהמ"ק ה-1	חורבן ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	בניי במצרים	בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

יִשְׂרָאֵל נִשְׁאָגָה יָד
יִשְׂרָאֵל נִשְׁאָגָה יָד
יִשְׂרָאֵל נִשְׁאָגָה יָד
יִשְׂרָאֵל נִשְׁאָגָה יָד

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האישה בציור?
- 2 באיזה אירוע היא משתתפת?
- 3 מהם השמות "דרור" ו"החלוץ" מאחור?
- 4 איזה יישוב נקרא על שמה?

מי אני?

יִשְׂרָאֵל (לפני) לִפְנֵי

1. ממקימי ארגון אי"ל.
2. לאחר מותו של מרדכי אנילביץ', מונה למפקד הארגון.
3. לחם במרד גטו ורשה.
4. היה נשוי לצביה לובטקין.
5. היה אחד העדים במשפט אייכמן.

5780
ה'תש"פ
שנת סיום הש"ס
ללומדי הדף היומי

5778
ה'תשע"ח
70 שנה
למדינה

5727
ה'תשכ"ז
התשכ"ט
אריה לזין

5708
ה'תש"ח
מלחמת
ששת הימים

5707
ה'תש"ז
הקמת
המדינה

5699
ה'תרצ"ט
מלחמת
העצמאות

5657
ה'תר"ץ
שואה

5323
ה'רמ"ח
הרצל

5260
ה'תר"ץ
קארו

1500
העת
החדשה

5258
ה'תרמ"ח
גירוש ספרד

4900
ה'רמ"ח
רש"י

4800
ה'רמ"ח
רבי טעדיה גאון

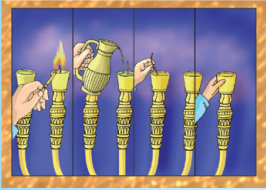
4650
ה'רמ"ח
רבי טעדיה גאון

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

**פרשת בהר עוסקת במצוות רבות הקשורות
לצדקה ולחברה תקינה.**

דף כ"ד: הדלקת המנורה בבית המקדש

ד. אחר כך הדליקו את הפתילות. את שלוש העבודות הראשונות רשאים לביע רק הכוהנים. אבל, את העבודה הרביעית שהיא הדלקת הנרות, לדעת הרמב"ם יכול לעשות גם ישראל (יהודי שאינו כוהן).

כָּל הַכּוֹהֲנִים שֶׁעָבְדוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ חִבְּשׁוּ כּוֹבַע עַל הָרֹאשׁ. הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל וְגַם הַכּוֹהֲנִים הָאֲחֵרִים. אֶת הַכּוֹבַע שֶׁל הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל, מְכַנֶּה הַתּוֹרָה בְּסִמּוּךְ שְׁמוֹת "מִצְנֶפֶת", וְאֵילָן אֶת הַכּוֹבָעִים שֶׁל יֹתֵר הַכּוֹהֲנִים, מְכַנֶּה הַתּוֹרָה "מַגְבָּעוֹת".

מדוע לא כונו שני הכובעים בשם זהה? בעלי התוספות מסבירים, שהסיבה לכך היא, מפני ששני הכובעים היו שונים בצורתם. **הכובע של הכוהן הגדול היה צר, ממפני שהוא לבש תמילין כל העת, וגם לבש על מצחו את ציץ הזהב. לכן עשו לו כובע צר וכן הכובע לא ירד על המצח, ונשאר מקום לתמילין ולציץ. אבל הכובע של הכוהנים האחרים היה רחב יותר והוא כיסה חלק גדול יותר מהראש, כי הם לבשו רק תמילין, בלי ציץ זהב.** לכן, כונו הכובעים הרחבים של הכוהנים **"מגבעות"**, והכובע הצר של הכוהן הגדול כונה **"מצנפת"**.

אַחַת מֵעֲבוֹדוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִיְתָה הַקְטָרַת הַקְטֹרֶת.

מֵהִי הַקְטוּרֹת וְכִיצַד הַקְטִירוֹ אוֹתָהּ? הַקְטוּרֹת נַעֲשֶׂתָהּ מִ"סַמְמָנִים" שׁוּנִים. הַ"סַמְמָנִים" הֵם בְּשָׂמִים שֶׁנִּטְחָנוּ. בְּכָל יוֹם הָיוּ מִקְטִירִים אֶת הַקְטוּרֹת פַּעַמִּים, בְּבוֹקֶר וּבֶעֱרֵב. כֹּהֵן הָיָה נוֹטֵל קְטוּרֹת, מִכֵּינִים אוֹתָהּ לַהֲכִיל בְּתוֹךְ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּמִקְטִיר (מַבְעִיר) אוֹתָהּ עַל מִזְבֵּחַ הַזֶּהָב. כָּל כֹּהֵן הַקְטִיר קְטוּרֹת פַּעַם אַחַת בְּלֵבָד בְּכָל יְמֵי חַיָּיו, מִפְּנֵי שֶׁסָּגוּלָה מִיּוֹחֶדֶת הִיְתָה בְּקְטוּרֹת, שְׂמִי שֶׁהַקְטִיר אוֹתָהּ הִתְעַשֵּׂר. כַּמּוֹבָן, שְׂכָל הַכּוֹהֲנִים רָצוּ לַהֲקִטִּיר קְטוּרֹת, וְלָכֵן, בְּכָל פַּעַם עָרְכוּ הַגֵּרָלָה בֵּין הַכּוֹהֲנִים שֶׁעָדִין לֹא זָכוּ לַהֲקִטִּיר בְּיָמֵי חַיֵּיהֶם, וְהַכּוֹהֵן שֶׁזָּכָה בַּהֲגֵרָלָה, הַקְטִיר אֶת הַקְטוּרֹת בְּאוֹתוֹ יוֹם.

עבודת הקורבנות כוללת חלקים רבים שרק כוהנים חייבים לעשות, **אך את שחיטת הקורבן רשאי לבצע גם ישראל**. מנין יודעים זאת? כי בפסוק בו התורה אומרת שצריך לשחוט את הקורבן, לא כתוב שכוהנים צריכים לשחוט אותו. הנה הפסוק: **"וַיִּשְׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר, וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד אֶת הַדָּם"**, דהיינו רק על קבלת הדם והקרבנו (זריקתו על המזבח), התורה מדגישה שצריך כוהנים, אבל כשהיא כותבת **"וַיִּשְׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר"**, היא איננה מדגישה שצריך שכוהן ישחט. מכאן ידענו חכמים, כי גם ישראל רשאי לשחוט.

בַּתְּקוּפָה שְׁעוּד לֹא נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהָיָה מִשְׁכָּן בְּשִׁילָה, קָרָה שְׁפֵעַם חִיפָשׁוּ כֹהֵן לְשִׁחוּט קוֹרְבָּן, וְלֹא מִצָּאוּ. וְהִנֵּה, הִנֵּיעַ יֶלֶד בֶּן שְׁלוֹשׁ בָּשָׂם שְׁמוּאֵל וְאָמַר: "לֹא צָרִיךְ כֹּהֵן כְּדִי לְשַׁחֹט!" וְהוּא אָמַר אֶת הַדְּרָשָׁה הַזֶּה מִן הַפְּסוּקָה, הִילָךְ הָיָה הַמְּשִׁיד לַעֲמֹל בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְכַשֵּׁאֲדָל הִיָּה "שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא" (עַל פִּי מַסַּכַת בְּרָכוֹת).

חיצה!

מצאו מילה שמתאימה לשתי המילים בכל צמד מילים שלפניכם (לדוגמא: מזבח \ עגל - הזהב)

1. משרד\לחם
2. הכוהן\שבת
3. כף\עולי
4. חודש\בית

(ԱՌՈՒՄ: ԱԾԵՈՒՄ՝ ԱՆԼՈՂ՝ ԱԼԵՂ՝ ՏԵ)

 ચાલેજી નાજીલે

1. מדוע כובעו של הכוהן הגדול היה שונה משל שאר הכוהנים?
2. האם רק כוהנים יכולים להדליק את מנורת המקדש?
3. איזו הלכה הורה שמואל הנביא כשהיה בן שלוש?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il לציון את מס' העלון עליו אתם עונים. *כפי שרואה תשובו